

§ 193

Dnr 2023-000292

Remiss av betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till remissyttrande enligt nedan och översänder som svar till klimat- och näringslivsdepartementet.

Kommunstyrelsen kompletterar förslag till remissyttrande med följande:

- Avsnitt 2 ”Närboende”: Uppvidinge Kommunstyrelses inställning är att respektavståndet skall ses över och föreslår att det ökas till 10 gånger verkets höjd.
- Avsnitt 6 ”Ikraftträdande”: Uppvidinge Kommunstyrelse vill även tillägga att en anledning till att även äldre tillstånd skall omfattas av förslag på incitament och kompensation kan vara att förhindra taktiska beslutsupphävanden. Dessutom skall kompensationssystemen gälla samtliga berörda.

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har bjudit in Uppvidinge kommun att senast den 11 september 2023 lämna synpunkter på betänkandet ”Värdet av vinden - kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)”. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Kommunens yttrande följer för tydlighetens skull samma disposition som utredningen. Kansliavdelningen har tagit fram förslag till remissyttrande som framgår av denna tjänsteskrivelse.

I remissyttrandet väljer Uppvidinge kommun i första hand att lämna synpunkter på de delar av utredningen som berör kommuner och den kommunala energiplaneringen. De viktigaste synpunkterna handlar om behovet av en kommunal intäkt från vindkraftsetableringar i kommunen och att utredningens förslag även ska omfatta äldre vindkraftsverk. Generellt är dock utredningens förslag och bedömningar väl avvägda.

Avsnitt 2 ”Närboende” innehåller genomtänkta förslag på hur närboende kan kompenseras, både i form av rätt till inlösen och rätt till intäktsdelning. Uppvidinge kommun stödjer dessa förslag.

Avsnitt 3 ”Lokalsamhället” omfattar förslag på hur det svenska systemet med bygdemedel kan hanteras även i framtiden, vilket är positivt. Förslaget på hur

bygdemedlen ska hanteras är dock inte tydligt reglerat och behöver förtydligas för att bli mer lättanvänt och öka möjligheten att det används likartat. Uppvidinge kommuns åsikt är också att kommunerna bör ha en roll i att fördela eventuella bygdemedel till lokalsamhället via en fond eller liknande.

Vad gäller avsnitt 4 "Kommunen" delar Uppvidinge kommun utredningens bedömning om att tillräckliga incitament för kommuner att medverka till utbyggd vindkraft kan bara uppnås genom en kommunal intäkt och att frågan om kommuners incitament därför skyndsamt bör beredas vidare inom Regeringskansliet. Vidare behöver den kommunala intäkten vara av en nivå av betydelse och utbetalas årligen för att det ska få reell betydelse för kommunernas hantering av vindkraftsärenden.

Avsnitt 5 "Planering och övriga insatser" innehåller bra och genomtänkta slutsatser kopplade till kommunal energiplanering, i form av både faktiska förslag och bedömningar. Det skulle vara mycket bra om utredningens förslag om att avsätta ekonomiska medel som kommunerna kan söka för att arbeta med framtida energiplanering blev verklighet. Ett sådant förslag skulle underlätta för kommunerna att bedriva en långsiktig planering i dessa frågor även om de flesta kommuners ekonomi är hårt ansträngd.

Avsnitt 6 "Ikraftträdande" föreslår att utredningens förslag enbart omfattar vindkraftverk vars tillstånd enligt miljöbalken vunnit laga kraft efter den 31 maj 2023. Uppvidinge kommun anser att även äldre ärenden ska omfattas av förslag på incitament och kompensationssystem, både för att ersättningssystemet inte ska uppfattas som orättvist för kommuner som liksom Uppvidinge kommun har omfattande vindkraftsetableringar sedan tidigare och för att inte beslut om aktuella vindkraftsärenden ska skjutas på framtiden. Möjligen kan det finnas ett behov av övergångsbestämmelser för ersättningen till redan beslutade vindkraftsetableringar.

Konsekvenser

Utredningens förslag kan vara gynnande för kommunens framtida planering av vindkraft, både som en följd av tydligare styrning av den kommunala energiplaneringen och som en följd av det tillfälliga ekonomiska stödet för kommunal energiplanering under åren 2024-2027. Potentialen för ekonomisk nytta för kommunen hade dock varit avsevärt mycket större om utredningen hade innehållit förslag på en kommunal intäkt från vindkraftsetableringar och om äldre vindkraftsärenden retroaktivt hade berörts av förslagen på incitament och kompensationssystem.

För närboende och lokalsamhället är dock utredningens förslag ekonomiskt positivt vid framtida vindkraftsetableringen, vilket skulle kunna göra att den allmänna oppositionen till ny vindkraft framöver blir mer positiv.

Förslag till beslut på sammanträdet

Simon Bring (SD) yrkar att kommunstyrelsen kompletterar förslag till remissyttrande med följande: Avsnitt 2 ”Närboende”: Uppvidinge Kommunstyrelsens inställning är att respektavståndet skall ses över och föreslår att det ökas till 10 gånger verkets höjd. Avsnitt 6 ”Ikraftträdande”: Uppvidinge Kommunstyrelse vill även tillägga att en anledning till att även äldre tillstånd skall omfattas av förslag på incitament och kompensation kan vara att förhindra taktiska beslutsupphävanden. Dessutom skall kompensationssystemen gälla samtliga berörda.

Matthias Sjöberg (V) och Peter Danielsson (S) yrkar bifall till Simon Brings (SD) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag till beslut med tillägg för Simon Brings (SD) yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-06-29

Inbjudan till remissinstanser Remiss av Betänkandet Värdet av vinden, 2023-05-10, KN2023/03016

Betänkandet värdet av vinden (SOU 2023:18), del 1 överväganden och lagförslag samt del 2 bilagor

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljö- och byggnadsnämnden

Samhällsserviceförvaltningen

Planerare

§ 193

Dnr 2023-000292

Remiss av betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till remissyttrande enligt nedan och översänder som svar till klimat- och näringslivsdepartementet.

Kommunstyrelsen kompletterar förslag till remissyttrande med följande:

- Avsnitt 2 ”Närboende”: Uppvidinge Kommunstyrelses inställning är att respektavståndet skall ses över och föreslår att det ökas till 10 gånger verkets höjd.
- Avsnitt 6 ”Ikraftträdande”: Uppvidinge Kommunstyrelse vill även tillägga att en anledning till att även äldre tillstånd skall omfattas av förslag på incitament och kompensation kan vara att förhindra taktiska beslutsupphävanden. Dessutom skall kompensationssystemen gälla samtliga berörda.

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har bjudit in Uppvidinge kommun att senast den 11 september 2023 lämna synpunkter på betänkandet ”Värdet av vinden - kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)”. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Kommunens yttrande följer för tydlighetens skull samma disposition som utredningen. Kansliavdelningen har tagit fram förslag till remissyttrande som framgår av denna tjänsteskrivelse.

I remissyttrandet väljer Uppvidinge kommun i första hand att lämna synpunkter på de delar av utredningen som berör kommuner och den kommunala energiplaneringen. De viktigaste synpunkterna handlar om behovet av en kommunal intäkt från vindkraftsetableringar i kommunen och att utredningens förslag även ska omfatta äldre vindkraftsverk. Generellt är dock utredningens förslag och bedömningar väl avvägda.

Avsnitt 2 ”Närboende” innehåller genomtänkta förslag på hur närboende kan kompenseras, både i form av rätt till inlösen och rätt till intäktsdelning. Uppvidinge kommun stödjer dessa förslag.

Avsnitt 3 ”Lokalsamhället” omfattar förslag på hur det svenska systemet med bygdemedel kan hanteras även i framtiden, vilket är positivt. Förslaget på hur bygdemedlen ska hanteras är dock inte tydligt reglerat och behöver förtydligas för att bli mer lättanvänt och öka möjligheten att det används likartat. Uppvidinge kommuns åsikt är också att kommunerna bör ha en roll i att fördela eventuella bygdemedel till lokalsamhället via en fond eller liknande.

Vad gäller avsnitt 4 "Kommunen" delar Uppvidinge kommun utredningens bedömning om att tillräckliga incitament för kommuner att medverka till utbyggd vindkraft kan bara uppnås genom en kommunal intäkt och att frågan om kommuners incitament därför skyndsamt bör beredas vidare inom Regeringskansliet. Vidare behöver den kommunala intäkten vara av en nivå av betydelse och utbetalas årligen för att det ska få reell betydelse för kommunernas hantering av vindkraftsärenden.

Avsnitt 5 "Planering och övriga insatser" innehåller bra och genomtänkta slutsatser kopplade till kommunal energiplanering, i form av både faktiska förslag och bedömningar. Det skulle vara mycket bra om utredningens förslag om att avsätta ekonomiska medel som kommunerna kan söka för att arbeta med framtida energiplanering blev verklighet. Ett sådant förslag skulle underlätta för kommunerna att bedriva en långsiktig planering i dessa frågor även om de flesta kommuners ekonomi är hårt ansträngd.

Avsnitt 6 "Ikraftträdande" föreslår att utredningens förslag enbart omfattar vindkraftverk vars tillstånd enligt miljöbalken vunnit laga kraft efter den 31 maj 2023. Uppvidinge kommun anser att även äldre ärenden ska omfattas av förslag på incitament och kompensationssystem, både för att ersättningssystemet inte ska uppfattas som orättvist för kommuner som liksom Uppvidinge kommun har omfattande vindkraftsetableringar sedan tidigare och för att inte beslut om aktuella vindkraftsärenden ska skjutas på framtiden. Möjligen kan det finnas ett behov av övergångsbestämmelser för ersättningen till redan beslutade vindkraftsetableringar.

Konsekvenser

Utredningens förslag kan vara gynnande för kommunens framtida planering av vindkraft, både som en följd av tydligare styrning av den kommunala energiplaneringen och som en följd av det tillfälliga ekonomiska stödet för kommunal energiplanering under åren 2024-2027. Potentialen för ekonomisk nytta för kommunen hade dock varit avsevärt mycket större om utredningen hade innehållit förslag på en kommunal intäkt från vindkraftsetableringar och om äldre vindkraftsärenden retroaktivt hade berörts av förslagen på incitament och kompensationssystem.

För närboende och lokalsamhället är dock utredningens förslag ekonomiskt positivt vid framtida vindkraftsetableringen, vilket skulle kunna göra att den allmänna oppositionen till ny vindkraft framöver blir mer positiv.

Förslag till beslut på sammanträdet

Simon Bring (SD) yrkar att kommunstyrelsen kompletterar förslag till remissyttrande med följande: Avsnitt 2 "Närboende": Uppvidinge Kommunstyrelsens inställning är att respektavståndet skall ses över och föreslår att det ökas till 10 gånger verkets höjd. Avsnitt 6 "Ikraftträdande": Uppvidinge Kommunstyrelse vill även tillägga att en anledning till att även äldre tillstånd skall omfattas av förslag på incitament och kompensation kan vara att förhindra taktiska beslutsupphävanden. Dessutom skall kompensationssystemen gälla samtliga berörda.

Matthias Sjöberg (V) och Peter Danielsson (S) yrkar bifall till Simon Brings (SD) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag till beslut med tillägg för Simon Brings (SD) yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-06-29

Inbjudan till remissinstanser Remiss av Betänkandet Värdet av vinden, 2023-05-10, KN2023/03016

Betänkandet värdet av vinden (SOU 2023:18), del 1 överväganden och lagförslag samt del 2 bilagor

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljö- och byggnadsnämnden

Samhällsserviceförvaltningen

Planerare
